

مباحث کاربردی برای مشاوران و روانشناسان مدارس

مؤلفان:

- دکتر محمد بخشی (مهدار) عضو هیئت مشاوره، سرگروه مشاوره و مشاور مدارس منطقه گرمی)
علیرضا بهشتی الیه سرانی (هیئت مشاوره و معاون پرورشی آموزش و پرورش گرمی)
ارسلان غیور ایلخچی سفلی (کارشناس ادبی آموزشی و مشاور مدارس آموزش و پرورش گرمی)
سعید جاویدنیا (دبیر هیئت مشاوره و کارشناس مشاوره اداره آموزش و پرورش گرمی)
صداقت بهزاد (آموزگار مدارس آموزش و پرورش منطقه استار گرمی)
حسین مسیب زاده (مشاور مدارس آموزش و پرورش منطقه نگوید)
هدایت محمدی تپه (کارشناس قرآن، عترت و اقامه نماز آموزش و پرورش گرمی)

عنوان و نام پدیدآور	مباحث کاربردی برای مشاوران و روانشناسان مدارس/ مؤلفان محمد بخشی مشهدلو... او دیگران؛ ویراستار علمی شهلا
موضوع	روانشناسی
موضوع	Psychology
موضوع	مشاوره
موضوع	Counseling
شناسه افزوده	بخش مشهدلو، محمد، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	جاهد، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	BF ۱۲۰۳۱۰۷
رده بندی دیویی	۱۶۰
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۴۱۲۴۳
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۲-۰۱۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مؤلفان محمد بخشی مشهدلو، علیرضا بهشتی الیله سر، ارسلان غیورایلخچی سفلی، سعید جاویدنیا، صداقت بهزاد- حسین مسیب زاده، هدایت محمدی تپه
یادداشت	کتابنامه: ص: ۱۷۵-۱۷۷.

مباحث کاربردی برای مشاوران و روانشناسان مدارس

مؤلفان: دکتر محمد بخشی مشهدلو، علیرضا بهشتی الیله سر،

ارسلان غیور ایلخچی سفلی، سعید جاویدنیا، صداقت بهزاد - حسین مسیب زاده، هدایت محمدی تپه

ناظر فنی: جعفر حسینی فر

ویراستار ادبی: ژاله کلابی

ویراستار علمی: شهلا جاهد

طراح و صفحه‌آرایی: عادل کاظم پور

ناشر: انتشارات نایاب

قطع و تیراژ: وزیری ۱۰۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۷

ISBN: 978-622-202-018-7

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۲-۰۱۸-۷

قیمت: ۱۶۵۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: افق

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری و تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است و متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۳ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

تماس با انتشارات: ۰۹۱۴۷۴۱۵۶۶۴ - ۰۴۵۳۳۸۴۲۹۴۱

www.nayabpress.ir

مشاوره جهت نشر: ۰۹۱۴۴۵۵۵۴۶۳

مقدمه و پیشگفتار

سپاس خدای را که حق ستایش او بالاتر از حد ستایش و نعمت‌های او فوق اندیشه ستایشگران است.

با توجه به کاربردی بودن این کتاب و البته مباحث ثقیل و پیچیده مطرح شده، بر آن شدیم تا با همت مضاعف برای شفاف‌ی عبارت‌ها و تسهیل درک مطلب برای خواننده به سهولت میسر گردد.

در نگارش مطالب این کتاب، سعی کردیم که از جدیدترین منابع و مقالات منتشر شده در حوزه تئوری‌های مطرح حوزه روانشناسی و مشاوره استفاده کنیم. این کتاب شامل ۱۰ فصل است که در هر فصل، تئوری خاصی مطرح و بررسی گردیده است. در رابطه با انتخاب مقالات و کتب برای استفاده در نگارش این کتاب، سعی کردیم که عناوینی را مطرح و بررسی کنیم که تاثیر بیشتری در کمک به مشاوران داشته باشد؛ چرا که به علت محدود بودن اطلاعات در این حوزه، شناخت نسبتاً جامع از نظریه‌ها، وجود ندارد. پس با انتخاب چنین منابعی خواهیم توانست در راستای علم‌افزایی در این حیطه قدم برداریم.

بهترین کار برای مطالعه در چنین حیطه‌هایی استفاده از به روزترین منابع می‌باشد، چرا که می‌توان در لابلای مطالب ذکر شده، مطالب جدیدی را استخراج کرد و مورد استفاده قرار داد این کتاب دقیقاً بدین صورت نوشته شده است.

ما خود را از بهتر شدن کارمان بی‌نیاز نمی‌بینیم و نظراتتان را معیاری ارزشمند برای توجه و ارزیابی کارهای خود می‌دانیم؛ چرا که این آراء می‌تواند به بهتر شدن کارمان و در نتیجه رضایت بیشتر شما فرهیختگان خواهد بود. خوانندگان عزیز برای این منظور می‌توانید نظرات خود را از طریق ایمیل M.bakhshi@yahoo.com به ما ارسال دهید تا ان‌شاء الله در تجدیدنظر بعدی بتوانیم کتاب را به شکل کامل‌تر و بهتری ارائه دهیم. در پایان از نشر نایاب که به چاپ این اثر همت گماشت، نهایت سپاس‌گزاری را داریم و برای آنان از باری تعالی مزید توفیق در خدمات علمی و فرهنگی مسئلت می‌کنیم.

گروه مؤلفان - بهار ۹۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	بخش اول: کلیات.....
۱	مقدمه.....
۴	رویکردها و کتاب روانشناسی.....
۴	روش‌های مطالعه در علم روانشناسی.....
۴	الف: روش مشغله طبیعی.....
۵	ب: روش آزمایشی.....
۵	ج: روش بالینی.....
۶	مهم‌ترین مکاتب فکری در روانشناسی.....
۶	اراده‌گرایی.....
۷	ساخت‌گرایی.....
۷	کنش‌گرایی.....
۷	رفتارگرایی.....
۸	روان‌کاوی.....
۸	روانشناسی گشتالت.....
۹	روانشناسی انسان‌گرایی.....
۱۲	روانشناسی شناختی.....
۱۴	اجتماع و فرهنگ‌گرایی.....
۱۴	زیست‌گرایی.....
۱۵	رشته‌ها و شاخه‌های روانشناسی.....
۱۸	پیشینه بیماری‌های روانی.....
۲۰	روانشناسان برتر جهان.....

۲۵	بخش دوم: طبقه‌بندی DSM
۲۵	مقدمه
۲۶	تاریخچه
۳۲	ضوابط تغییرات
۳۳	محدودیت‌های مربوط به کاربرد DSM-5
۳۶	کاربرد DSM-5 در علم روانشناسی
۳۹	ملاحظات قوم و فرهنگی
۴۱	بخش سوم: رفتارگرایی واتسون
۴۱	مقدمه
۴۲	وضع کنونی رفتارگرایی
۴۳	غریزه در دیدگاه واتسون
۴۴	هیجان‌ها در دیدگاه واتسون
۴۴	یادگیری هیجان‌ها
۴۵	نتایج آزمایش آلبرت
۴۶	تفکر از دیدگاه واتسون
۴۶	خدمات واتسون به رفتارگرایی
۴۷	ارزیابی نظریه واتسون
۴۹	بخش چهارم: شرطی‌سازی کنشگر اسکینر
۴۹	مقدمه
۴۹	رفتار پاسخ‌گر و رفتار کنش‌گر
۵۰	شرطی نوع S و شرطی نوع R
۵۰	اصول شرطی شدن کنش‌گر
۵۱	جعبه اسکینر
۵۱	شکل‌دهی
۵۱	خاموشی، بازگشت خودبخودی
۵۲	رفتار خرافاتی، کنش‌گر تمیزی
۵۲	تقویت‌کننده‌ها
۵۲	تقویت‌کننده‌های مثبت و منفی نخستین

۵۲	تقویت ثانوی و تقویت کننده‌های ثانوی
۵۳	تقویت کننده‌های تعمیم یافته
۵۳	زنجیره‌سازی
۵۳	تنبیه
۵۳	اثرات جانبی تنبیه و جانشین آن
۵۴	برنامه‌های تقویت
۵۶	اصل پریماک اسکینر
۵۷	بخش پنجم: روان تحلیل‌گری فروید
۵۷	مقدمه
۶۰	ماهیت انسان در نظر فروید
۶۲	فنون روان کاوی
۶۳	رویکردهای نو روان کاوی
۶۴	سطح شخصیت
۶۵	ساختار شخصیت
۶۹	گریزه و انگیزش
۷۰	اضطراب و مکانیزم‌های دفاعی
۷۱	مکانیزم‌های دفاعی و انواع آن
۷۲	انواع مکانیسم‌های دفاعی
۷۲	سرکوبی
۷۳	عمل زدایی (باطل‌سازی)
۷۳	واکنش وارونه
۷۴	جابجایی
۷۴	تثبیت
۷۵	واپس‌روی (بازگشت)
۷۵	فرافکنی
۷۵	درون فکنی
۷۶	بهانه تراشی
۷۶	توجیه عقلی

۷۶	انکار
۷۷	هماندسازی
۷۷	جبران
۷۸	واکنش تبدیلی (هیستری)
۷۸	خیال پردازی
۷۸	گوشه گیری
۷۸	رشد روانی - اجتماعی در نظریه روان کاوی
۸۲	فرایند درمان در روان کاوی
۸۳	مراحل درمان در روان کاوی
۸۵	فنون روان کاوی
۸۷	تفسیر رؤیا
۸۸	تفسیر مقاومت
۸۹	تفسیر انتقال
۹۰	روش روان کاوی های منقطع
۹۱	انتقادات و ارزیابی نظریه روان کاوی
۹۳	بخش ششم: نظریه روانی - اجتماعی اریکسون
۹۳	مقدمه
۹۵	نظریه رشد روانی - اجتماعی
۹۷	رشد بزرگسالی: ویژگی ها، بحران ها
۹۹	مراحل هشت گانه نظریه اریکسون
۱۰۶	مفاهیم اساسی نظریه اریکسون
۱۰۷	تصور اریکسون از ماهیت انسان
۱۰۸	سؤال هایی درباره ماهیت انسان
۱۰۸	سنجش در نظریه اریکسون
۱۰۹	ارزیابی در نظریه اریکسون
۱۰۹	تحلیل روانی - تاریخی
۱۰۹	آزمون های روانشناختی
۱۱۰	پژوهش درباره نظریه اریکسون

۱۱۰	 ساختارهای بازی
۱۱۰	 اعتماد و امنیت
۱۱۱	 مراحل روانی - اجتماعی
۱۱۲	 هویت مجازی
۱۱۲	 جنسیت و هویت خود
۱۱۳	 بحران هویت
۱۱۳	 زاینده‌گی
۱۱۳	 پختگی
۱۱۴	 هویت قومی
۱۱۴	 تأملاتی درباره نظریه اریکسون
۱۱۵	 انتقادهای وارد بر نظریه اریکسون
۱۱۶	 ضعف‌های اساسی
۱۱۷	 بخش هفتم: مروری بر زندگی آنا فروید
۱۱۷	 مقدمه
۱۱۸	 تاریخچه زندگی آنا فروید (۱۹۸۲ - ۱۹۰۵)
۱۱۹	 خدمات‌های آنافروید به روانکاوی
۱۲۲	 نظریه آنا فروید درباره کودکی
۱۲۴	 انواع اضطراب از دیدگاه آنا فروید
۱۲۴	 مکانیزم‌های دفاعی از دیدگاه آنافروید
۱۲۵	 مکانیزم‌های دفاعی دوره نوجوانی
۱۲۵	 مکانیزم‌های دوره بزرگسالی
۱۲۵	 مراحل تحول از نظر آنا فروید
۱۲۵	 مراحل بازی از دیدگاه آنافروید
۱۲۷	 بخش هشتم: نظریه تحولی شناختی ژان پیاژه
۱۲۷	 مقدمه
۱۳۱	 نظریه رشد مرحله‌ای پیاژه
۱۳۲	 مرحله حسی حرکتی (از بدو تولد تا ۲ سالگی)
۱۳۳	 مرحله پیش عملیاتی (از ۲ سالگی تا ۷ سالگی)

۱۳۴.....	عملیات عینی (۷ تا ۱۱ سالگی).....
۱۳۴.....	عملیات انتزاعی یا صوری (سن ۱۱ سالگی به بعد).....
۱۳۵.....	چند نکته درباره مراحل رشدشناختی.....
۱۳۵.....	بررسی چگونگی تحول شناختی کودکان از دیدگاه ژان پیاژه.....
۱۳۶.....	شیوه مطالعه پیاژه.....
۱۳۷.....	نگاه پیاژه به انسان.....
۱۳۸.....	مسأله شناخت.....
۱۴۰.....	تحقیقات و نظریه پردازی.....
۱۴۲.....	تألیفات و آثار.....
۱۴۳.....	ارزیابی نظریه شناختی پیاژه.....
۱۴۵.....	بخش نهم: روانشناسی رشد کودک
۱۴۵.....	مقدمه.....
۱۴۶.....	زندگی نامه.....
۱۴۷.....	احساس های حقارت: منبع تلاش انسان.....
۱۴۸.....	عقده حقارت.....
۱۴۸.....	عقده برتری.....
۱۴۹.....	تلاش برای برتری، یا کمال.....
۱۴۹.....	غایت نگری خیالی.....
۱۵۰.....	سبک زندگی.....
۱۵۰.....	نیروی خلاق خود.....
۱۵۱.....	سبک های زندگی.....
۱۵۲.....	علاقه اجتماعی.....
۱۵۳.....	خاطرات قدیمی.....
۱۵۴.....	تحلیل رویا.....
۱۵۴.....	ترتیب تولد.....
۱۵۶.....	ماهیت انسان.....
۱۵۶.....	مقیاس های علاقه اجتماعی.....
۱۵۷.....	پژوهش درباره نظریه آدلر.....

بخش دهم: روانشناسی تحلیلی یونگ.....	۱۵۹
مقدمه.....	۱۵۹
زندگی نامه.....	۱۵۹
یونگ و فروید.....	۱۶۲
ضمیر ناخودآگاه.....	۱۶۳
روانشناسی تحلیلی یونگ.....	۱۶۴
خودآگاه و ناخودآگاه.....	۱۶۴
منش ها و سنخ های روانی.....	۱۶۵
تیپ های شخصیتی یونگ.....	۱۶۶
سیستم شخصیتی یونگ.....	۱۶۷
آگاهی.....	۱۶۹
ناخودآگاه شخصی.....	۱۷۰
ناخودآگاه جمعی.....	۱۷۰
کهن الگوها.....	۱۷۱
آثار یونگ.....	۱۷۳
منابع و مآخذ.....	۱۷۵